

Kaupunginvaltuusto	§ 42	03.09.2012
Kaupunginhallitus	§ 192	10.09.2012
Tekninen lautakunta	§ 80	22.11.2012
Kaupunginhallitus	§ 309	10.12.2012

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Laillisen graffitiseinän rakentaminen Karkkilaan

195/10.03.01/2012

KVAL § 42

Valtuutettu Risto Sintonen jätti seuraavan Karkkilan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteen:

"Monesta Suomen kaupungista löytyy tänä päivänä laillinen graffitiseinä. Näihin kaupunkeihin kuuluvat muun muassa Turku, Helsinki, Vantaa ja Kirkkonummikin tässä lähellä.

Karkkilassakin on katutaiteesta kinnostuneita nuoria. Nämä nuoret kulkevat ympäri Etelä-Suomea harrastaakseen laillisesti harrastustaan, sillä Karkkilassa heille ei ole paikkaa.

On monia kuntia joissa ei ole laillista graffitiseinää. Kunnat maksavat ison laskun, kun nuoret maalaavat siltoja tai talojen seiniä, kun ei ole mahdollisuutta liikkua sataa kilometriä lähimmälle seinälle, mutta on kuitenkin suuri into päästä luomaan omaehtoista taidetta.

Strategisesti hyvin sijoitettu laillinen graffitiseinä ehkäisi laitonta töhrimistä ja muuta vandalismia.

Graffitiseinä tulisi sijoittaa sellaiselle paikalle, jossa nuorisoviikityy. Sellainen on Pyhäjärven koriskentän alue tai toisena vaihtoehtona kaupungintalon parkkipaikka, jossa voi myös harrastaa rullalautailua.

Laillinen graffitiseinä yhdistäisi paikkakunnan samoin ajattelevia nuoria ja laajentaisi näkökulmia omasta harrastuksesta.

Graffitit ovat myös taidetta. Tämänkin taiteenteon pitää olla laillista. Laillisuuden voi toteuttaa niin, että maalaamiselle osoitetaan oma kunnollinen paikka, jossa nuoret saavat ilmaista itseään haluamallaan tavalla ja näyttää todelliset taitonsa."

Päätös:

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Pöytäkirjan liite nro 25
- valtuustoaloite

KHAL § 192

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietojen antaja: hallintopäällikkö Jarkko Luukkonen, puh. (09) 4258 3604 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen teknisen lautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: tekninen lautakunta ja vapaa-aikalautakunta

TEKLA § 80

Esittelijä: tekninen johtaja Kari Setälä

Valmistelija / lisätietojen antaja: tekninen johtaja Kari Setälä, puh. 09 4258 3754 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Laillista graffitiseinää koskevassa valtuustoaloitteessa todetaan, että strategisesti hyvin sijoitettu ja laillinen graffitiseinä ehkäisisi laitonta töhrimistä ja muuta vandalismia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että graffitiseinä tulisi sijoittaa sellaiselle paikalle, jossa nuoriso viihtyy ja sellaisiksi paikoiksi mainitaan Pyhjäjärven koripallokentän alue tai toisena vaihtoehtona kaupungintalon parkkipaikka, jossa voi myös harrastaa rullalautailua. Aloitteessa mainitaan, että laillinen graffitiseinä yhdistäisi paikkakunnan samoin ajattelevia nuoria ja laajentaisi näkökulmia omasta harrastuksesta.

Aloitteessa esitetään, että graffitin pitäisi olla laillista ja että laillisuuden voisi toteuttaa niin, että maalaamiselle osoitettaisiin oma kunnollinen paikka, jossa nuoret saavat ilmaista itseään tällä tavoin ja näyttää taitojaan.

Teknisen ja ympäristötoimialan selvityksen mukaan joillakin Suomen paikkakunnilla on viime vuosina saanut maalata graffitia luvallisesti ja ohjatusti. Valtuustoaloitteessakin mainitaan, että esimerkiksi Turku, Helsinki, Vantaa ja Kirkkonummi ovat järjestäneet graffiteille omia paikkoja. Käytännössä sellaisia paikkoja ovat olleet esimerkiksi alikulkutunnelit ja -käytävät. Esimerkiksi eräässä Seinäjoen parkkihallissa graffiti oli sallittua vuoteen 2002 saakka, minkä jälkeen se kiellettiin, mutta sen jälkeen sinne alkoi ilmestyä luvatonta graffitia. Myös teknisen toimen käsityksen mukaan graffitit ovat usein hyvin taiteellisia vaikka töhrimiseen verrattavaa graffitiakin ilmenee Karkkilassa.

Tekninen toimi on selvittänyt, että Helsingin Suvilahdella vuonna 2009 avattu graffitikokeilun on julkisestikin todettu sujuneen hyvin. Sen taustalla oli alunperin Helsingin rakennusviraston aloittama graffitien vastainen Stop töhryille -kampanja vuonna

1998. Kampanjan pääasiallinen tarkoitus oli saada siistittyä kaupungin julkisivua Helsingin ollessa vuoden 2000 kulttuuripääkaupunki. Tämä Stop töhryille -kampanja on saattanut aiheuttaa viime vuosina eteläisessä Suomessa graffitin maalaamisen rakennemuutosta suurista *piisseistä* (=suurikokoinen graffiti) kohti *tageja* (=tussilla tai spray-maalilla kirjoitettu nimimerkki).

Teknisen ja ympäristötoimialan selvityksen mukaan graffititaiteen maanläheiset juuret ulottuvat 60-70-luvulle Yhdysvaltoihin ja graffititaiteella on nykyisin hieman kaupallista kysyntääkin maailmalla. Lisäksi sarjakuva- ja grafiikkateollisuus ammentaa graffitin mahdollisuuksia eräänlaisena kaupunkiymäristön ilmentäjänä. Euroopassa graffiti puhuttaa myös ihmisiä ja graffitille on alettu järjestämään erilaisia julkisia puitteita. Esimerkiksi Brugge kaupunki Belgiassa on saanut mainetta osakseen sillä, että se on sallinut graffitin toteuttamisen joillekin julkisille paikoille. Pariisissa vuonna 2009 uuden Thalys-junan kylki maalattiin graffititaiteella melko suurelta osiltaan. Graffiteihin liittyvistä internet-keskusteluista ilmenee, että graffiteja kuvataan joskus hyvinkin hienoiksi ja näyttäviksi. Luvallisesta graffitista voi olla kehittymässä eräs ulkotilataiteen laji, jonka tuloksia esitellään nykyisin muun muassa internetissä. Graffitien "perinteisenä" ongelmana nähdään vieläkin se, että ne ovat väärässä paikassa. Suomessa ja muuallakin lain mukaan graffiti on toisen omaisuuden vahingoittamista, silloin kun se on maalattu esimerkiksi luvattomasti julkiselle paikalle.

Karkkilan kaupungissa todellisia graffitimaalaamiselle osoitettavia julkisia paikkoja on ilmeisen vähän kuten aloitteessakin todetaan. Aloitteessa mainittujen paikkojen lisäksi tekninen toimi on alustavasti kuluvan vuoden sisäisissä keskusteluissaan yhdessä sivistystoimialan kanssa todennut rullalautailun ja myös parkourin heikot harrastusmahdollisuudet Karkkilassa. Parkour on eräitä uusimpia nuorison harrastuslajeja, joiden suosio on levinnyt ympäri maailmaa ja sitä harrastetaan Suomessa siinä missä rullalautailuakin. Parkourin mahdollisimman sulavassa liikkumisessa hyödynnetään erilaisia esteitä ja käytetään kaiteita tai erilaisia kiinteitä tasoja hyppy- tai ponnistusalueina. Parkour mielletään usein kaupunkilaisen harrastusmuodoksi, mutta sitä voi harrastaa muuallakin. Aloitteessa esitettyjen seikkojen ja näiden teknisen toimialan alustavien selvitysten pohjalta edellä mainittujen kolmen harrastemuodon käsittely yhdessä voisi olla sopiva lähtökohta myös graffitin laillisen paikan etsimiselle Karkkilassa.

Lisäksi teknisellä toimialalla on pohdittu onko graffitimaalaamisen peruslähtökohta itse taiteilijoilla ylipäätään se, että sitä halutaan toteuttaa anonyyminä ja salaa, jonka yhteydessä nuorison riveissä graffiti-harrasteelle voi tulla graffitin tekemiselle luonteenomaista laittomuuden leimaa ja viehätystä? Graffitin tekijät saavat kenties pontta juuri siitä, että tuolloin tehdään ns. todellista graffitia? Toisaalta näkevätkö alan harrastajat laillistetun graffitipaikan "feikkinä" ja töhriminen sekä vandalismi mahdollisesti jatkuisi näistä mahdollisista laillisista graffitipaikoista huolimatta? Nuoret usein kaipaavat vastakaikua ja teknisen

toimen mukaan tällaisista edellä esitetyistä mahdollisista riskeistä huolimatta yhteiskunnan kannattaisi luottaa nuorisoon siinä määrin, että virallisiksi osoitetut graffitipaikat kenties osin saattavat jäädä käyttämättä siihen osoitetussa tarkoituksessa, mutta toisaalta graffitikulttuurin tunnustaminen voi myös ajan oloon nostaa nuorten itsetuntoa ja omaa profiilia. Tämä voisi kannustaa nuorisoa enenevässä määrin hyviin tekoihin ja täten myös töhriminen ja vandalismi saattaisi vähentyä.

Valtuustoaloitteessakin mainittujen harrastapaikkojen lisäksi Tekninen toimi esittää, että kartoitettaisiin lisää niitä paikkoja, joissa nuorten rullalautailun lisäksi myös graffitimaalarit voisivat toteuttaa itseään. Tällaisten paikkojen etsiminen vaatisi lisäselvittelyjä ja yhteistyötä myös alan harrastajien kanssa.

Suomessa on suurimmilla paikkakunnilla todettu, että sopivien/hyvien kulkuyhteyksien varrelle sijoitetut lailliset graffitiseinät saattavat kaikkein eniten vähentää laitonta töhrimistä. Mahdollisten kiinteiden rakenteiden ja rakennelmien osalta tulisi varmistaa myös tarvittavien lupien hankinta. Mahdollisuudet yhdistää näitä eri harrastemuotoja voivat tuoda erilaisia kustannussäästöjä mahdollisten alkuinvestointien jälkeen käyttötalouden ja erityisesti kunnossapidon puolella.

Taloudelliset vaikutukset

- Ei välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Mahdollisen teräs/puurakenteisen graffitiseinän rakentamisen rakennuskustannukset riippuvat esimerkiksi rakenteiden koosta ja laadusta ja niitä on hankala arvioida ilman tarkempia lähtökohtia.

Esityslistan oheismateriaali

- valtuustoaloite

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vastauksena valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Tekninen toimiala selvittää aloitteessa ja asiaselostuksessa mainittuja graffitien, rullalautailun ja mahdollisen parkourin yhdistämisen eri toteuttamismahdollisuuksia yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja 3. sektorin kanssa, selvitystyö käynnistyy vuoden 2012 aikana; ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Esko Vuolukka selosti asiaa kokouksessa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: kaupunginhallitus/-valtuusto

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietojen antaja: hallintopäällikkö Jarkko Luukkonen, puh. (09) 4258 3604 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vastauksena valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Tekninen toimiala selvittää aloitteessa ja asiaselostuksessa mainittuja graffitien, rullalautailun ja mahdollisen parkourin yhdistämisen eri toteuttamismahdollisuuksia yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja 3. sektorin kanssa, selvitystyö käynnistyy vuoden 2012 aikana; ja

toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: kaupunginvaltuustoon